

Projekt

z dnia 13 września 2021 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA RYBNIKA**

z dnia ..... 2021 r.

w sprawie zmiany uchwały Rady Miasta Rybnika nr 174/XII/2015 w sprawie przyjęcia Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności dla Kobiet z Miasta Rybnika na lata 2015-2023

Na podstawie:

- art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.),
- art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1372)

na wniosek Prezydenta Miasta, po zaopiniowaniu przez Komisję Zdrowia i Pomocy Społecznej,

**Rada Miasta Rybnika
uchwala:**

§ 1. W załączniku do Uchwały nr 174/XII/2015 Rady Miasta Rybnika z dnia 17 września 2015 r. w sprawie przyjęcia Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności dla Kobiet z Miasta Rybnika na lata 2015-2023 zmienia się pkt 2-9, które otrzymują brzmienie zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Cel Programu.

Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej, stworzenie warunków do podejmowania aktywności zawodowej i przełamywanie indywidualnych barier utrudniających wejście na rynek pracy bezdomnych kobiet wymagających pełnego włączenia społecznego z terenu Miasta Rybnika w latach 2021 – 2022 w oparciu o Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności.

Cel szczegółowy	Wskaźnik pomiar celu	Wartość wskaźnika			Źródło weryfikacji/pozyskania danych do pomiaru wskaźnika oraz częstotliwość pomiaru
		K	M	O	
Zdobycie umiejętności umożliwiających wejście na rynek pracy, nauka łączenia życia zawodowego z życiem rodzinnym, poprawa stanu zdrowia oraz podwyższenie statusu zawodowego poprzez zwiększenie kwalifikacji zawodowych	Liczba osób, które podwyższyły kwalifikacje poprzez kursy, szkolenia ułatwiające podjęcie zatrudnienia	20	0	20	Liczba certyfikatów, ankieta (początek i koniec realizacji wsparcia)
	Liczba osób, która zwiększyła wiedzę z zakresu poruszania się po rynku pracy	29	0	29	Lista obecności z zajęć, ankieta (początek i koniec realizacji wsparcia)
Wzmocnienie potencjału osobowościowego poprzez zwiększenie motywacji do działania i wiary we własne siły, wytworzenie umiejętności interpersonalnych oraz poprawa funkcjonowania w społeczeństwie	Liczba osób, które podniosły kompetencje społeczne po udziale w grupie wsparcia	29	0	29	Liczba certyfikatów z uczestnictwa, opinia pracownika socjalnego (początek i koniec realizacji wsparcia)
	Liczba osób, która wzmocniła umiejętności psychospołeczne po udziale w warsztatach motywacyjnych	25	0	25	Liczba certyfikatów z ukończenia treningu, ankieta (początek i koniec realizacji wsparcia)

3. Wskaźniki

Wskaźniki realizacji Programu dotyczą liczby bezdomnych kobiet i matek z dziećmi zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w Programie – 32 kobiety.

4. Grupy docelowe.

Osoby do programu rekrutowane są z grupy osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz posiadają status osoby bezdomnej (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej). Program skierowany jest do kobiet, w tym kobiet z dziećmi, które ze względu na swoją trudną sytuację wymagają wsparcia w postaci zapewnienia schronienia. W programie zakłada się udział 32 kobiet bezdomnych z terenu Miasta Rybnika, w tym z dziećmi.

Zastosowane instrumenty zależne będą od indywidualnej sytuacji osoby bezdomnej i stworzonej ścieżki reintegracji zawartej w Indywidualnym Programie Wychodzenia z Bezdomności dla Kobiet. Wybór odpowiednich instrumentów będzie efektem współpracy pracownika socjalnego z uczestnikiem, w uzasadnionych przypadkach także z doradcą zawodowym, czy trenerem pracy.

Nabór uczestników do programu przeprowadza OPS i odbywa się poprzez ogłoszenia na stronie internetowej, plakaty, instytucje pomocowe, które zajmują się problemem osób bezdomnych. W momencie zwolnienia się miejsca w mieszkaniu chronionym lub wspomagany ponawiany będzie nabór. Etapy naboru:

Etap1 - Kryteria naboru formalne: zgłoszenie chęci udziału w projekcie, wypełnienie formularza rekrutacyjnego.

Etap 2 – kryteria merytoryczne - Powołana komisja ds. rekrutacji wyodrębni grupę uczestników spełniających kryteria (waga punktowa 1):

- kobieta (uwzględnienie zasady równych szans),
- korzystanie ze wsparcia PO PŻ,
- posiadanie umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności lub niepełnosprawność sprzężoną, z zaburzeniami psychicznymi, intelektualną i całościowymi zaburzeniami,
- sytuacja dotycząca obszaru jego wykluczenia - występowanie wielowymiarowego wykluczenia społecznego,
- posiadanie statusu osoby bezdomnej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Na podstawie indywidualnych rozmów z pracownikiem socjalnym w oparciu o diagnozę sytuacji dokona się ostatecznej weryfikacji uczestnika. Końcowym etapem będzie podpisanie Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności dla Kobiet, który zawierać będzie zasady współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz określenie planu reintegracji.

5. Sposób i metody realizacji

Wszystkie działania, podejmowane w ramach Programu są zgodne z:

- ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020,
- Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014 – 2020,
- Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020,
- Szczegółowym Opiszem Osi Priorytetowych RPO WSL 2014-2020.

Proces reintegracji społecznej osób bezdomnych jest działaniem rozciągniętym w czasie, posiadającym swoją dynamikę zależną od osoby, która przez nią przechodzi. W związku z tym praca będzie odpowiednio zaplanowana, zindywidualizowana oraz nastawiona na wspomaganie rozwoju danej osoby poprzez dostosowanie trybu, czasu pracy, adekwatnych środków do jej możliwości poznawczych i potrzeb. Proces reintegracji społecznej skoncentrowany będzie na pokonaniu tych trudności, które z przyczyn obiektywnych (np. dużego zadłużenia, niestabilnej sytuacji zdrowotnej, uzależnienia, braku pracy i kwalifikacji zawodowych) oraz subiektywnych (niskiej samooceny, braku motywacji do podjęcia działań umożliwiających zmianę sytuacji życiowej itp.) uniemożliwiają danej osobie wyjście z bezdomności oraz integrację społeczną.

Program podejmuje udzielanie kompleksowego wsparcia kobietom pozbawionym schronienia – opracowania systemu udzielenia im pomocy we wszystkich placówkach udzielających schronienia kobietom znajdujących się na terenie Rybnika. Wcześniejszy program zakładał objęcie wsparciem tylko uczestników projektu „3R – Rodzina Rozwój Rybnik”, w ramach Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne Działania 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.5 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W ramach Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności dla Kobiet z Miasta Rybnika korzysta się z następujących mieszkań:

- mieszkanie chronione treningowe dla kobiet przy Andersa 8a/2,
- mieszkanie wspomagane treningowe dla kobiet wraz z dziećmi przy Mikołowskiej 29/8,
- mieszkanie wspomagane treningowe dla kobiet wraz z dziećmi Św. Antoniego 11/6,
- mieszkanie wspomagane treningowe dla kobiet wraz z dziećmi przy ulicy Westerplatte 1b/6,

Aktualizacja programu pozwoli na objęcie dodatkowych bezdomnych kobiet wsparciem w postaci zapewnienia miejsca w mieszkaniu oraz indywidualizację pracy z w/w grupą w :

- mieszkaniu wspomagany treningowy dla kobiet wraz z dziećmi przy Sportowej 115/1,
- mieszkaniu wspomagany treningowy dla kobiet wraz z dziećmi przy ulicy Chrobrego 13.

Wsparciem w ramach Programu objęte są także mieszkanki Domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. W ramach Programu stosowane i finansowane będą instrumenty o charakterze aktywizacyjnym, które mają za zadanie doprowadzić do przywrócenia osób wykluczonych na rynek pracy oraz do ich integracji ze społeczeństwem, poprzez przywrócenie im zdolności lub możliwości zatrudnienia, uzyskanie wsparcia dochodowego oraz wyeliminowanie przeszkód napotykanym przez osoby i rodziny w procesie dostępu do praw i usług społecznych, a przez to wspierających ich powrót do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Zestaw instrumentów aktywnej integracji dostosowany będzie do potrzeb konkretnych uczestników Programu na podstawie stworzonej ścieżki reintegracji.

W ramach Programu realizowane będą usługi aktywnej integracji, których celem jest:

- a) przywrócenie możliwości lub zdolności uzyskania zatrudnienia lub innej formy aktywności społecznej,
- b) rozwinięcie lub wzmocnienie samodzielności życiowej i społecznej,
- c) zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Do w/w usług aktywnej integracji należą usługi o charakterze:

- a) społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej,
- b) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy,
- c) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia, dostosowanie wykształcenia do potrzeb rynku pracy,
- d) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

W związku z występującą pandemią związaną z Covid-19 podejmowane działania zostaną dostosowane do obostrzeń sanitarnych i epidemiologicznych. Na bieżąco w trakcie realizacji programu będą podejmowane decyzje o zmianach w realizacji Programu w celu zabezpieczenia przed niekontrolowanym rozprzestrzenianiem się wirusa.

6. Zadania

6.1. Zadanie 1. Aktywna Integracja – Działania skierowane do 32 bezdomnych kobiet, w tym osób przebywających w Domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

- 6.1.1. Aktualizacja Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności - przyjęcie Programu uchwałą Rady Miasta Rybnika. oraz jego aktualizacja.
- 6.1.2. Realizacja Programu dla uczestników.
  - Zaplanowanie indywidualnej ścieżki reintegracji - indywidualnego wsparcia dla

każdego uczestnika - zgodnie z potrzebami i możliwościami : trener pracy, psycholog, prawnik, asystent rodziny, instrumenty zawodowo-edukacyjne;

- Kompleksowe wsparcie pracownika socjalnego – prowadzenie indywidualnej pracy z uczestnikiem, diagnoza oraz ewaluacja zachodzących zmian;
- Działania reintegracji społecznej (budowanie poczucia własnej wartości, motywacji do zmian, wytworzenie asertywności, umiejętności walki ze stresem, zmiany postawy na aktywną) dla uczestników – zgodnie z potrzebami i możliwościami:
  - organizacja i przeprowadzenie warsztatu aktywizującego przez pracownika socjalnego;
  - organizacja i prowadzenie grup wsparcia przez pracownika socjalnego i specjalistów, w tym nauka prowadzenia gospodarstwa domowego, gospodarowania własnym budżetem, zachowywania czystości i dbania o higienę osobistą, trening kulinarny;
  - zatrudnienie specjalistów zgodnie z zapotrzebowaniem,
  - asystent rodziny,
- Działania poprawiające funkcjonowanie społeczne, wewnątrz rodzinne, zmiana wizerunku kobiety w rodzinie, zwiększenie motywacji (dla uczestników i najbliższego otoczenia) w tym organizacja spotkań świątecznych.

6.1.3. Zapewnienie miejsca w mieszkaniach chronionym i wspomaganych (w tym opłaty za mieszkania chronione, wspomagane), zapewnienie dodatkowego wsparcia dla osób w Domu dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży,

6.1.4. Ocena realizacji działań w ramach Programu w zakresie grup wsparcia i indywidualnym – w trakcie trwania programu oraz na zakończenie.

6.2 *Zadanie 2. Instrumenty reintegracji zawodowej* - Realizacja Reintegracji skierowana jest do wszystkich uczestników programu.

6.2.1. Zaplanowanie indywidualnej ścieżki reintegracji - indywidualnego wsparcia dla każdego uczestnika - zgodnie z potrzebami uczestnika i jego możliwościami. Uczestnik programu zgodnie z w/w ścieżką będzie miał możliwość skorzystać z instrumentów reintegracji zawodowej w ramach środków EFS lub ze wsparcia Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku.

6.2.2. Organizacja usług wspierających – zgodnie z potrzebami uczestników m.in. trener pracy – pomoc z zakresu doradztwa zawodowego, tworzenia dokumentów aplikacyjnych, poruszania się na rynku pracy.

6.2.3. Wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe zgodnie z potrzebami

uczestników.

- 6.2.4. Organizacja szkoleń zawodowych lub skierowanie na szkolenia do Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku(certyfikowane kursy i szkolenia).
- 6.2.5. Organizacja staży zawodowych 3 lub 6 miesięcznych, wraz z opiekunem stażu lub skierowanie do Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku.
- 6.2.6. Organizacja wizyt zawodoznawczych – zgodnie z potrzebami i możliwościami uczestników.
- 6.2.7. Praktyki organizowane w celu podniesienia kompetencji uczestników – zgodnie z potrzebami i możliwościami uczestników.
- 6.2.8. Warsztat z zakresu zmiany wizerunku po poszukiwaniu pracy w ramach uczestników projektu „3R – Rodzina Rozwój Rybnik.”

6.3. Zadanie 3. Zasiłki

W ramach Programu możliwe jest przyznanie świadczeń w formie zasiłków celowych, okresowych oraz świadczeń z tytułu kontynuacji nauki, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

7. Budżet Programu

Na budżet Programu składają się środki część zadań zabezpieczona jest w ramach projektu „3R – Rodzina Rozwój Rybnik”, współfinansowanego w ramach Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne Działania 9.1 Aktywna integracja Poddziałania 9.1.5. Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - konkurs. Koszt Programu określony jest we wniosku o dofinansowanie projektu i wynosi 316 176,00 zł. Kwota przeznaczona na Program może ulec zmianie, ze względu na możliwe przesunięcia w ramach projektu „3R – Rodzina Rozwój Rybnik”, zgodnie z Wytocznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Zadania: Zarządzanie, organizacja oraz promocja Programu nie są wyszczególnione w ramach wyżej wymienionego budżetu, gdyż ujęte są w całości wniosku aplikacyjnego „3R – Rodzina Rozwój Rybnik” w ramach kosztów pośrednich. W ramach programu wykorzystywane są środki własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku (w zakresie kosztów mieszkań wspomaganych nie wykazanych w projekcie „3R – Rodzina Rozwój Rybnik”).

8. Harmonogram Programu

Tabela 15. Harmonogram realizacji Programu na lata 2021 – 2022:

Harmonogram realizacji Programu 2021 - 2022									
Rok		2021				2022			
Kwartał		I	II	III	IV	I	II	III	IV
1.	Zadanie 1. Aktywna Integracja								
1.1	Aktualizacja Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności dla Kobiet z Miasta Rybnika, przyjęcie Programu uchwałą Rady Miasta Rybnika								
1.2	Realizacja Programu dla uczestników								
1.3	Zaplanowanie indywidualnej ścieżki reintegracji								
1.4	Kompleksowe wsparcie pracownika socjalnego								
1.5	Działania reintegracji społecznej								
1.6	Działania poprawiające funkcjonowanie społeczne i wewnątrz rodzinne, zmiana wizerunku kobiety w rodzinie, zwiększenie motywacji								
1.7	Zapewnienie miejsca w mieszkaniu chronionym i wspomagany								
1.8	Ocena realizacji działań w ramach Programu w zakresie grupowym i indywidualnym								
2.	Zadanie 2. Instrumenty reintegracji zawodowej								
2.1	Realizacja reintegracji								
2.2	Zaplanowanie indywidualnej ścieżki reintegracji								
2.3	Organizacja usług wspierających								
2.4	Wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe								
2.5	Monitorowanie działań zmierzających do podjęcia pracy								
3.	Zadanie 3. Zasiłki								
3.1	Wypłata zasiłków								

9. Realizatorzy programu oraz podział odpowiedzialności.

Odpowiedzialność za realizację Programu przejmuje Dział Projektów i Programów Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku oraz Zespół ds. mieszkań, który zajmuje się realizacją całości projektu „3 R – Rodzina Rozwój Rybnik”. Do realizacji Programu zaangażowani zostaną

także pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku. Ponadto, korzystać się będzie również z pomocy organizacji pozarządowych, jednostek organizacyjnych Miasta, instytucji działających na terenie Rybnika oraz wolontariuszy, którzy wyrażą gotowość i chęć do współpracy.